

CADAMOSTO

De eerste ontmoeting tussen Portugezen en volksstammen in West-Afrika.

Cadamosto schrijft aan Hendrik de Zeevaarder (+/- 1456)

“U moet weten dat deze mensen nooit andere christenen hebben gezien dan de Portugezen, tegen wie zij 14 jaar lang hebben gestreden. Daarbij hebben zij vele gevangenen zien vertrekken die op de slavenmarkten zijn verkocht. Toen zij de eerste keer zeilschepen zagen dachten zij dat het grote zeevogels waren met witte vleugels die langzaam kwamen aanvliegen en afkomstig waren van een ver land. Toen de zeilen gestreken waren dachten zij dat die schepen grote vissen waren. Andere mensen dachten dat het nachtelijke spoken waren en sloegen op de vlucht. Dat laatste kwam omdat de karvelen op verschillende plaatsen tevoorschijn kwamen en de bemanning vooral ’s nachts het schip verliet om strijd te leveren.

De zwarten, mannen en vrouwen, verdrongen zich om mij te kunnen bekijken, alsof ik een wonder was. Zij waren verbaasd over mijn kleren en nog meer over mijn blanke huid. Verwonderd betastten zij de wollen stof van mijn korte mantel, want zij hadden nog nooit eerder wollen kleding gezien. Enkelen raakten mijn handen en benen aan en probeerden met speeksel te ontdekken of mijn blanke kleur echt was of geverfd. Zij waren stomverbaasd toen bleek dat hij echt was.

De zwarten vielen van de ene verbazing in de andere bij het zien van onze uitrusting. Vooral toen zij onze kruisbogen zagen en al helemáál toen zij het geschut van het schip zagen. Sommigen waagden zich aan boord, maar toen ik hen voordeed hoe met een kanon geschoten werd, joeg de knal hen zo’n schrik aan dat ze in doodsangst over boord sprongen. Ik vertelde hen later dat één granaat minstens honderd man kon doden. Zij zeiden dat het een uitvinding van de duivel moest zijn.

Ze waren ook zéér verwonderd over het geluid van onze doedelzakken waarop ik de matrozen liet spelen. Toen zij het instrument zagen dachten zij dat het een levend dier was dat met verschillende stemmen kon zingen. Zij vonden het erg grappig. Ik legde hun uit dat het een muziekinstrument was en stopte er een in hun handen. Toen zij zagen dat het met de hand gemaakt was, zeiden ze dat God zelf dat gemaakt had, want het klonk zo mooi, met zoveel stemmen.

Wat hen ook erg verbaasde was een brandende kaars in een lantaarn. Zij vonden het prachtig en wonderlijk. Ik kocht van hen een honingraat en liet zien hoe zij de was moesten scheiden van de honing en hoe ze van de was kaarsen konden maken. Zij waren stomverbaasd en riepen dat die christenen werkelijk alles konden.”